

Aika	11.12.2025 klo 17:00 - 20:02		
Paikka	Elektroninen teams-kokous		
Käsiteltyt asiat			
§	Otsikko		Sivu
§ 80	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus		4
§ 81	Pöytäkirjan tarkastus ja tarkastajan valinta		5
§ 82	Infrapalveluiden maksut ja taksat 1.1.2026 alkaen		6
§ 83	Oikaisuvaatimus kunnossapitoinsinöörin päätöksestä		9
§ 84	Vastaus valtuustoaloitteeseen 5/2025: Kielto vaalimainonnalle teiden varsilla kaavoitetulla alueella kunnassa		13
§ 85	Vastaus valtuustoaloitteeseen 9/2025: Kirkkonummen yleisten alueiden viihtyisyyden parantaminen		17
§ 86	Vastaus valtuustoaloitteeseen 10/2024: Maksuttomat ja ympärivuorokauden auki olevat yleiset käymälät		19
§ 87	Oikaisuvaatimus Böle enskilda väglag / Bölen yksityistie, kunnossapitoavustus 2025		21
§ 88	Vastaus valtuustoaloitteeseen 8/2020: Liikennemelun torjuminen Kirkkonummella		24
§ 89	Talouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen		27
§ 90	Ilmoitusasioita tiedoksi		28

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä olleet jäsenet	Kaurila Matti	puheenjohtaja	
	Pekkarniemi Pinja	varapuheenjohtaja	poistui klo 19.53 §90 aikana
	Castrén Heidi	jäsen	
	Dannbäck Jessica	jäsen	
	Granström Anneli	jäsen	
	Hakapää Minna	jäsen	poistui klo 19.41 §90 aikana
	Lahti Jukka	jäsen	
	Ragnell Sami	jäsen	
	Ronkainen Tuovi	jäsen	
	Vasenius Thomas	jäsen	
	Somervuori Mervi	varajäsen	
Poissa	Lavanti Lauri		
Muut saapuvilla olleet	Kauppinen Anna-Kaisa	esittelijä	
	Keski-Lusa Toni	infrapalvelujohtaja	
	Wikström Suvi	pöytäkirjanpitäjä	
	Valtonen Martin	kunnanhallituksen edustaja	
	Taimela Waula	nuorisovaltuuston edustaja	
	Tokoi Paula	vammaisneuvoston edustaja	

Allekirjoitukset

Matti Kaurila
puheenjohtaja

Suvi Wikström
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty 16.12.2025.

Heidi Castrén
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tarkastettu pöytäkirja julkaistaan kunnan verkkosivulla 17.12.2025.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuntakehityksen lautakunta 11.12.2025 § 80

Päätösehdotus	Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.
Päätös	Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi

Pöytäkirjan tarkastus ja tarkastajan valinta

Kuntakehityksen lautakunta 11.12.2025 § 81

Valmistelija	hallinnon asiantuntija Suvi Wikström, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi
Päätösehdotus	Kuntakehityksen lautakunta päättää 1 valita yhden pöytäkirjantarkastajan tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan 2 tarkastaa tämän pöytäkirjan sähköisesti seuraavan aikataulun mukaan: Pöytäkirja tarkastetaan tiistaina 16.12.2025. Jos hyväksymisviestiä ei tule sihteerille em. ajankohtaan mennessä, pöytäkirja katsotaan hyväksytyksi. Pöytäkirja allekirjoitetaan sähköisesti. Tarkastettu pöytäkirja julkaistaan keskiviikkona 17.12.2025 kunnan verkkosivulla.
Päätös	Kuntakehityksen lautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti. Pöytäkirjantarkistajaksi valittiin Heidi Castrén.

Infrapalveluiden maksut ja taksat 1.1.2026 alkaen

Kuntakehityksen lautakunta 11.12.2025 § 82

861/02.05.00/2024

Valmistelija Kunnosspitopäällikkö Annika Selart
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihde)

Päätösehdotus Kuntakehitysjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa

Lautakunta päättää seuraavaa:

1. Kirkkonummen kunta vahvistaa mikroliikenneluvan kausimaksuksi 150 euroa / kausi / operaattori.
2. Mikroliikenneluvan lisääminen kunnan infrapalvelujen taksaluetteloon hyväksytään.
3. Lupaehtojen laiminlyöntimaksu voidaan jatkossa määrätä jokaisesta erillisestä rikkeestä sekä toistuvasta rikkeestä tarvittaessa päivittäin.
4. Tämän päätöksen yhteydessä ei tehdä muita muutoksia kunnan nykyisiin maksuihin tai taksoihin.

Käsittely

Päätös Kuntakehityksen lautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi

Selostus

Kirkkonummen kunnan mikroliikenneluvan kausimaksun määrääminen ja maksun lisääminen kunnan infrapalveluiden maksuihin sekä laiminlyöntimaksun tarkennus.

Yhdyskuntatekniikan lautakunta hyväksyi 15.05.2025 §52 kokouksessa ”Sähköpotkulautaoperaattoreiden toimintaohjeet Kirkkonummen kunnan alueella”, jossa määritellään sähköpotkulauta- ja muiden yhteiskäyttöisten kevyiden ajoneuvopalvelujen toiminnan periaatteet Kirkkonummella.

Lainmuutosta koskevan liikennepalvelulain 18 b §:n (voimaan 1.1.2026) mukaan kunnan on järjestettävä mikroliikenteen luvanmyöntämisprosessi yhteiskäyttöisille kevyille ajoneuvoille. Kunnalla on oikeus periä luvasta maksu, joka kattaa lupaprosessin hallinnollisia kustannuksia.

Kirkkonummen kunnassa mikroliikennelupien hakeminen tullaan toteuttamaan Lupapiste.fi-järjestelmän kautta, ja palveluntarjoajille asetetaan yhtenäinen kausittainen lupamaksu.

Kunnassa on valmisteltu mikroliikenneluvan hinnaksi:

150 €/kausi / operaattori

Maksu kattaa mm. lupakäsittelyn kustannuksia, valvonnan ja seurantapalaverit, karttapalvelun ylläpitotarpeita, toiminnan edellyttämää hallinnollista työtä.

Mikroliikennelupa lisätään taksaluetteloon uudeksi erilliseksi maksuksi, jolla ei ole vaikutuksia muihin hinnoitteluihin.

Ehdotettu maksu on linjassa muiden kuntien mikroliikennemaksujen kanssa, eikä se muodosta kohtuutonta taloudellista estettä palveluntarjoajille. Maksu varmistaa, että kunta voi toteuttaa laissa säädetyn mikroliikenneluvan hallinnoinnin suurentamatta muiden palveluiden maksuja.

Katu-, ja kaivutöiden lupaehtojen laiminlyöntimaksu

Lisäksi infrapalvelujen lupaehtojen laiminlyöntimaksua koskevaa määräystä täsmennetään siten, että maksu voidaan määrätä jokaisesta erillisestä rikkeestä sekä tarvittaessa päivittäin. Tämä mahdollistaa sanktion asettamisen toistuvista tai jatkuneista laiminlyönneistä ja varmistaa, että luvan ehtojen noudattamiseen voidaan puuttua viivytyksettä.

Samalla todetaan, että muita muutoksia infrapalvelujen maksuihin ja taksoihin ei esitetä tässä yhteydessä.

Lautakunta päättää seuraavaa:

Kirkkonummen kunta vahvistaa mikroliikenneluvan kausimaksuksi 150 euroa / kausi / operaattori.

Mikroliikenneluvan lisääminen kunnan infrapalvelujen taksaluetteloon hyväksytään.

Laiminlyöntimaksu voidaan jatkossa määrätä jokaisesta erillisestä rikkeestä sekä toistuvasta rikkeestä tarvittaessa päivittäin.

Tämän päätöksen yhteydessä ei tehdä muita muutoksia kunnan nykyisiin maksuihin tai taksoihin.

Päätöksen perusteena on:

Yhdyskuntatekniikan lautakunnan toukokuussa 2025 hyväksymä Mikroliikenteen toimintaohje operaattoreille

Liikennepalvelulain 18 b §, joka velvoittaa kuntaa järjestämään mikroliikenteen lupamenettelyn 1.1.2026 mennessä

Lautakunta oikeuttaa viranhaltijat toteuttamaan maksun käyttöönoton Lupapiste.fi-järjestelmässä ja julkaisemaan sen kunnan verkkosivuilla.

Päätös tulee voimaan, kun lautakunta sen hyväksyy, ja se viedään voimaan osana kunnan infrapalveluiden maksujen päivitystä. Maksu otetaan käyttöön mikroliikennelupien hakukaudella 2026 alkaen

Oikaisuvaatimus kunnossapitoinsinöörin päätöksestä

Kuntakehityksen lautakunta 11.12.2025 § 83

1029/10.03.01.07/2024

Valmistelija Kunnossapitopäällikkö Annika Selart
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihte)

Päätösehdotus Kuntakehitysjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa

Kuntakehityksen lautakunta päättää

1. hyväksyä Netel Oy:n tekemän oikaisuvaatimuksen koskien Ravalsintien ja Isännäntien kaivutöihin määrättyjä laiminlyöntimaksuja.
2. että Netel Oy:lle asetetaan lupaehtojen laiminlyöntimaksuksi 1200 euroa.

Käsittely

Päätös Kuntakehityksen lautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi

Selostus

Kirkkonummen kunnalle on 7.10.2025 saapunut korvausvaatimus, joka koskee Ravalsintie 4:n ja Isännäntie 1:n kaivutöihin liittyviä laiminlyöntimaksuja.

Oikaisuvaatimus

Pyydämme Kirkkonummen Kuntakehityslautakuntaa käsittelemään Netel Oy:lle osoitetut Ravalsintie 4 ja Isännäntie 1 kaivutöihin liittyvät päiväkohtaiset laiminlyöntimaksujen oikaisua.

- Isännäntie1: 12-13.8.2025 1 200€ (alv0%), 14-19.8.2025 3 600€ (alv0%), yht. 4 800€(alv 0%) laskut: 66000579, 66000611
- Ravalsintie 4: 12-13.8.2025 1 200€ (alv0%), 14-19.8.2025 3 600€ (alv0%), yht. 4 800€(alv 0%) laskut: 66000580, 66000612

Yhdyskuntatekniikan lautakunnan hyväksymien taksojen ja kunnan kaivutyöohjeiden mukaan laiminlyöntimaksu on 600 €/huomautus, jonka myös olemme hyväksynyt lähettämässämme sähköpostissa 1.9.2025 (eli

hyväksymme taulukon kohdan 8. mukaisesti 2 x 600,00€ laiminlyöntimaksua). Yhdyskuntatekniikan virallisissa hinnastoissa ei ole mainintaa päiväkohtaisista maksuista.

Molemmat projektit on tehty hyvässä yhteishengessä valvojanne kanssa ja työnaikaisiin puutteisiin on reagoitu heti. Projektin aikana turvallisuuteen liittyviä ja tiellä liikkumisen vaikeuttavia on ollut hyvin vähän.

Katselmuksissa on annettu 2 eri huomautusta (bussipysäkin reunakivien liimaus ja bussipysäkin viereinen multauksen puutteesta sekä Rajakummuntien asfaltin reunan kunnostus). Takarajana näille korjauksille on annettu keskiviikko 27.8.2025 mennessä. Korjaukset tehty aikarajan puutteissa ja luvat suljettu kunnan puolesta 28.8.2025.

Liite 1 oikaisuvaatimuksen liite

Selostus

Kyseiset kaivutyöt ovat olleet kunnan valvonnassa Lupapiste.fi-järjestelmän kautta. Molemmissa kohteissa havaittiin toistuvia ja liikenneturvallisuutta vaarantavia puutteita, jotka koskivat mm. asfaltin reunan vaurioita, pientareiden painumia sekä bussipysäkkien reunakivien kiinnitystä ja viimeistelyä.

Urakoitsijalle on annettu useita kirjallisia huomautuksia ja määräaikoja korjausten suorittamiseksi.

12.8.2025 kunnossapitoinsinööri totesi, että havaitut puutteet eivät olleet korjattuja, ja ilmoitti kirjallisesti Lupapisteessä, että kohteisiin määrätään päivittäinen 600 €:n laiminlyöntimaksu siihen saakka, kunnes virheet on korjattu.

Korjaukset tehtiin 19.–26.8.2025, ja alueet vastaanotettiin 28.8.2025.

Maksu on siten määräytynyt ajalle 12.–19.8.2025.

Liite 2 Lupapiste.fi keskustelu kunnossapitoinsinööri/hakijan edustaja

Kunnossapitopalveluiden perustelut

Bussipysäkin reunakivien irtoaminen, puutteellinen saumaus ja asfaltin reunan painumat ovat kunnan kaivutyöohjeiden mukaan vakavia turvallisuuspuutteita, jotka voivat aiheuttaa vaaraa jalankulkijoille ja liikenteelle.

Urakoitsijalle on annettu kirjalliset määräajat ja varoitukset Lupapisteessä. Viestissä 12.8.2025 on todettu, että mikäli puutteita ei korjata, kunnalla on oikeus määrätä päivittäinen laiminlyöntimaksu.

Urakoitsijalla on siten ollut ennakolta tieto maksun määräytymisperusteesta ja sen jatkumisesta, kunnes kohde on hyväksytysti vastaanotettu.

Kunta toimii kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossapidosta annetun lain (669/1978) ja maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:n perusteella valvontaviranomaisena.

Lautakunnan hyväksymissä kaivutyöohjeissa(<chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://kirkkonummi.fi/wp-content/uploads/2025/04/Kaivutyöohjeet-ja-liikennejärjestelyt-yleisilla-alueilla-2.pdf>) ja lupaehtojen liitteissä todetaan, että kunnalla on oikeus määrätä laiminlyöntimaksu, jos urakoitsija ei korjaa havaittuja puutteita määräajassa.

Päätösehdotus

Kuntakehityslautakunta päättää hyväksyä Netel Oy:n tekemän oikaisuvaatimuksen koskien Ravalsintien ja Isännäntien kaivutöihin määrättyjä laiminlyöntimaksuja.

Perustelut:

Kunnan lakimiehen antaman oikeudellisen arvion sekä voimassa olevien Kirkkonummen kunnan taksojen perusteella laiminlyöntimaksu määräytyy huomautuskohtaisesti, ei päiväkohtaisesti.

"Katu- ja kaivutöihin liittyvät maksut 1.6.2025" -taksan taulukossa laiminlyöntimaksu on määriteltä 600 € / huomautus, eikä taulukosta ilmene perusteita päiväkohtaiselle maksulle.

Koska oikaisuvaatimuksen kohteena olleet maksut on määrätty päiväkohtaisesti ja taksa ei mahdollista päiväkohtaista tulkintaa, laiminlyöntimaksut tulee laskea uudelleen huomautusten lukumäärän perusteella.

Asiakirjojen perusteella urakoitsijalle on annettu kaksi huomautusta, ja taksan mukainen maksu on näin ollen $2 \times 600 \text{ €} = 1\,200 \text{ €}$.

Lautakunta toteaa, että maksuja ei ole määrätty hyväksytyn taksan mukaisesti, minkä vuoksi oikaisuvaatimus on aiheellinen.

Lautakunta velvoittaa viranhaltijat oikaisemaan laskutuksen ja

varmistamaan, että jatkossa taksan tulkinta sekä kaivutyöohjeiden, lupaehtojen ja hinnaston keskinäinen yhdenmukaisuus on selkeästi dokumentoitu ja ristiriidaton.

Sovellettavat ehdot ja lait

[Kirkkonummen kunnan kaivutyöohjeet ja liikennejärjestelyt](#): PDF-dokumentti, hyväksytty lautakunnassa 12.12.2024 §126, ohjeet voimassa 1.1.2025 alkaen.

Katualueiden lupien hakeminen ja taksat – Kirkkonummen kunta ([verkkosivu](#)).

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta ([kunnossapitolaki, 669/1978](#)).

Vastaus valtuustoaloitteeseen 5/2025: Kielto vaalimainonnalle teiden varsilla kaavoitetulla alueella kunnassa

Kuntakehityksen lautakunta 11.12.2025 § 84
253/08.00.01/2025

Valmistelija	Kunnossapitopäällikkö Annika Selart etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihe)
Päätösehdotus	Kuntakehitysjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa Kuntakehityksen lautakunta päättää antaa selostuksen mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 5/2025 "Kielto vaalimainonnalle teiden varsilla kaavoitetulla alueella kunnassa" ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä.
Käsittely	Käsittelyn aikana Sami Ragnell teki seuraavan muutosehdotuksen: "Kirkkonummi ei kiellä vaalimainontaa teiden varsilla kaavoitetulla alueella. Sen sijaan Kirkkonummi, sallii vaalimainonnan ELY-keskuksen valtakunnallisten sääntöjen mukaisesti, viestii ennen vaaleja puolueille ja ehdokkaille ohjeet sekä muistuttaa sääntöjen noudattamisesta." Pinja Pekkarniemi, Mervi Somervuori, Jessica Dannbäck, Heidi Castrén, Minna Hakapää ja Anneli Granström kannattivat ehdotusta. Ehdotusta ei kannateta yksimielisesti, joten asiasta tulee äänestää. Puheenjohtaja käynnisti äänestyksen. Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Sami Ragnellin muutosehdotusta äänestävät EI. Puheenjohtaja päätti äänestyksen. Äänet jakautuivat seuraavasti: 2 JAA-ääntä (Kaurila, Ronkainen) 9 EI- ääntä (Pekkarniemi, Dannbäck, Granström, Lahti, Vasenius, Ragnell, Hakapää, Castrén, Somervuori), jolloin Sami Ragnellin muutosehdotus voitti. Jukka Lahti teki seuraavan muutosehdotuksen "Lautakunta päättää pyytää Keskusvaalilautakunnalta lausunnon ulkomainonnan tasapuolisista toteuttamisvaihtoehdoista" Tuovi Ronkainen kannatti ehdotusta. Puheenjohtaja totesi, että ehdotusta ei kannateta yksimielisesti, joten asiasta tulee äänestää.

Puheenjohtaja käynnisti äänestyksen. Ne, jotka kannattavat Ragnellin ehdotusta, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Jukka Lahden muutosehdotusta, äänestävät EI.

Puheenjohtaja päätti äänestyksen. Äänet jakautuivat seuraavasti:

8 JAA-ääntä (Hakapää, Somervuori, Dannbäck, Castrén, Ragnell, Pekkarniemi, Granström, Vasenius)

3 EI-ääntä (Ronkainen, Kaurila, Lahti), jolloin Ragnellin ehdotus voitti.

Matti Kaurila teki seuraavan muutosehdotuksen

”Lautakunta päättää, että Vaalimainnonnasta laaditaan erillinen ohjeistus”

Mervi Somervuori ja Pinja Pekkarniemi kannattivat ehdotusta.

Puheenjohtaja veti esityksensä pois.

Thomas Vasenius teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Kunta kieltää mainonnan kunnan omistamalla kaavoitetulla katualueella, mutta ei kunnan muilla alueilla.”

Matti Kaurila kannatti ehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että ehdotusta ei kannateta yksimielisesti, joten asiasta tulee äänestää. Puheenjohtaja käynnisti äänestyksen. Ne, jotka kannattavat Ragnellin ehdotusta, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Vaseniuksen ehdotusta, äänestävät EI.

Puheenjohtaja päätti äänestyksen. Äänet jakautuivat seuraavasti:

8 JAA-ääntä (Hakapää, Pekkarniemi, Ragnell, Castrén, Somervuori, Lahti, Dannbäck, Granström)

3 EI-ääntä (Ronkainen, Kaurila, Vasenius), jolloin Ragnellin ehdotus voitti.

Thomas Vasenius teki seuraavan evätysehdotuksen:

”Mikäli kiello tulee voimaan, pyydetään kuntaa tekemään kartan missä kielletyt alueet on selvästi merkattu”

Jessica Dannbäck, Pinja Pekkarniemi, Mervi Somervuori, Tuovi Ronkainen kannattivat evästystä.

Evästys raukesi.

Päätös

Kuntakehityksen lautakunta päätti

1. antaa selostuksen mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 5/2025 "Kielto vaalimainonnalle teiden varsilla kaavoitetulla alueella kunnassa" sillä muutoksella, että Kirkkonummen kunta ei kiellä vaalimainontaa teiden varsilla kaavoitetulla alueella. Sen sijaan kunta sallii vaalimainonnan ELY-keskuksen valtakunnallisten sääntöjen mukaisesti, viestii ennen vaaleja puolueille ja ehdokkaille ohjeet sekä muistuttaa sääntöjen noudattamisesta.
2. esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä.

Tiedoksi

Selostus

Valtuutettu Tony Björk jätti ensimmäisenä allekirjoittajana kunnanvaltuuston kokouksessa 14.4.2025 (§40) valtuustoaloitteen "Kielto vaalimainonnalle teiden varsilla kaavoitetulla alueella kunnassa". Aloite on liitetty oheismateriaalina allekirjoituksineen.

Aloitteessa tuodaan esiin huoli siitä, että vaalimainonta teiden varsilla heikentää liikenneturvallisuutta, vaikuttaa kielteisesti ympäristöön ja maisemaan sekä aiheuttaa epäsiisteyttä erityisesti taajama-alueilla. Aloitteen mukaan kunnan tulisi selvittää mahdollisuus kieltää vaalimainonta teiden varsilla asemakaava-alueilla. Lisäksi aloitteessa pyydetään tarkastelemaan nykyisiä sääntöjä, muiden kuntien kokemuksia ja mahdollisia vaihtoehtoisia paikkoja vaalimainonnalle.

Infrapalvelut on käynyt läpi kuntien nykyisiä käytäntöjä ja toteaa, että monissa kunnissa vaalimainonta on jo pitkään rajattu pois katu- ja muilta yleisiltä alueilta. Yleiseksi käytännöksi on vakiintunut, että mainonta sallitaan ainoastaan erikseen osoitetuissa vaalimainostelineissä tai kunnan myöntämissä luvallisissa mainospaikoissa. Muutamissa kunnissa ohjeistus on ollut muuttumaton vuosikymmeniä, minkä on todettu helpottavan valvontaa ja vähentävän "villinä" katualueille ilmestyvää mainontaa. Toisissa kunnissa valvonta perustuu pääosin palautteisiin ja puolueiden väliseen keskinäiseen valvontaan, eikä erillistä aktiivista valvontaa ole katsottu tarpeelliseksi. Kokemukset osoittavat myös sen, että kun mainonta on keskitetty telineisiin, katukuva pysyy siistimpänä ja vaalien jälkeinen siivoustyö vähenee selvästi.

Kunnan toimivallan osalta on huomattava, että kunta voi rajoittaa tai kieltää mainontaa omistamillaan ja hallinnoimillaan katu- ja yleisillä alueilla, mutta ei voi ulottaa kieltä ELY-keskuksen hallinnoimille maanteille tai yksityisille

tonteille silloin, kun maanomistaja sallii mainonnan. Tämä rajoittaa kiellon maantieteellistä ulottuvuutta, mutta ei estä kuntaa linjaamasta selkeästi omien katu- ja yleisten alueidensa käytöstä.

Infrapalveluiden näkökulmasta aloite on perusteltu. Vaalimainonta katualueilla aiheuttaa käytännössä toistuvia ongelmia, kuten näkemäesteitä risteyksissä ja suojateiden läheisyydessä, häiriötä muulle opaste- ja liikennemerkkijärjestelmälle sekä epäsiisteyttä erityisesti vaalien jälkeen. Myös valvonta on nykyisellään hankalaa, sillä mainoksia ilmestyy runsaasti eri paikkoihin hyvin lyhyessä ajassa. Kunnan resurssien näkökulmasta tilanne kuormittaa kunnossapidon tehtäviä. Näistä syistä infrapalvelut pitää tarkoituksenmukaisena, että kunta siirtyy malliin, jossa vaalimainonta kielletään kokonaan kunnan hallinnoimilla katu- ja yleisillä alueilla ja keskitetään ainoastaan virallisiin vaalimainostelineisiin. Telineiden sijoittelu voidaan suunnitella yhteistyössä infrapalveluiden ja keskusvaalilautakunnan kanssa siten, että ne palvelevat tasapuolisesti eri puolueita ja ovat liikenneturvallisuuden kannalta tarkoituksenmukaisilla paikoilla.

Edellä esitetyn perusteella infrapalvelut katsoo, että kunnan on perusteltua edetä kohti selkeää kieltoa vaalimainonnalle katu- ja yleisillä alueilla kaavoitetuilla alueilla. Vaalimainonnasta laaditaan erillinen ohjeistus.

Päätösehdotus

Kuntakehityksen lautakunta päättää antaa selostuksen mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 5/2025 "Kielto vaalimainonnalle teiden varsilla kaavoitetulla alueella kunnassa" ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen 9/2025: Kirkkonummen yleisten alueiden viihtyisyyden parantaminen

Kuntakehityksen lautakunta 11.12.2025 § 85
484/10.03.01.02/2025

Valmistelija	Kunnossapitopäällikkö Annika Selart etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	Kuntakehitysjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa Kuntakehityksen lautakunta päättää antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 9/2025 "Kirkkonummen yleisten alueiden viihtyisyyden parantaminen" ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä.
Käsittely	
Päätös	Kuntakehityksen lautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti
Tiedoksi	
Selostus	

Kunnanvaltuuston 19.5.2025 pidetyssä kokouksessa (§ 59) Vihreä valtuustoryhmä jätti valtuustoaloitteen "*Kirkkonummen yleisten alueiden viihtyisyyden parantaminen*". Aloitteessa esitetään, että Kirkkonummi laatii toimenpideohjelman, jonka tavoitteena on parantaa puistojen ja yleisten alueiden viihtyisyyttä lisäämällä puita, istutuksia, penkkejä ja oleskelualueita ja toteuttamalla ohjelmaa vuosittain.

Aloite on lähetetty kunnanhallitukselle valmisteltavaksi, ja asia tuodaan kuntakehityksen lautakunnan käsiteltäväksi.

Aloitteen sisältö lyhyesti

Aloitteessa tuodaan esiin, että keskusta-alueiden viihtyisyydessä on parantamisen varaa ja että istutuksia lisäämällä voidaan parantaa kaupunkikuvaa, lisätä kohtaamispaikkoja sekä edistää luonnon monimuotoisuutta ja hulevesien hallintaa.

Liitteenä allekirjoitettu alkuperäinen aloiteasiakirja.

Kunnossapitopalveluiden vastine

Aloitteessa esitetyt tavoitteet yleisten alueiden viihtyisyyden parantamiseksi ovat sinänsä perusteltuja ja vastaavat Kirkkonummen pitkän aikavälin tavoitteita elinympäristön laadun kehittämisestä.

Kunnossapidon näkökulmasta on kuitenkin todettava, että:

- Nykyiset kunnossapidon määrärahat eivät mahdollista aloitteessa esitetyn kaltaisen vuosittaisen toimenpideohjelman laatimista ja toteuttamista.
- Istutusten, puiden ja kalusteiden lisääminen kasvattaa sekä investointikustannuksia että vuosittaista hoito- ja ylläpitotarvetta, mikä lisää paineita talousarvioon myös tulevina vuosina.
- Uusia istutuksia ja viihtyisyystoimenpiteitä voidaan kuitenkin suunnitella uusien alueiden toteutuksen yhteydessä sekä saneerauskohteissa, joissa kustannukset voidaan integroida hankkeiden kokonaisrahoitukseen.
- Tällä hetkellä kunnossapidon resurssit ovat sidottuja olemassa olevien viheralueiden ja katu ympäristön ylläpitoon, eikä erillisten lisätoimenpiteiden järjestelmällinen vuosittainen toteutus ole mahdollista ilman erillistä rahoituspäätöstä.

Kunta huomioi aloitteen tavoitteet jatkosuunnittelussa ja etenkin yhdyskuntarakenteen ja viheralueverkoston kehittämisen yhteydessä. Lisäksi kunnan talousarviossa 2026 on mukana 5000 euron määräraha, jolla on tarkoitus tehdä selvitys mm. yleisten alueiden penkeistä ja roskakoreista. Toimenpiteitä voidaan toteuttaa määrärahojen puitteissa.

Päätösehdotus

Kuntakehityksen lautakunta päättää antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 9/2025 "Kirkkonummen yleisten alueiden viihtyisyyden parantaminen" ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen 10/2024: Maksuttomat ja ympärivuorokauden auki olevat yleiset käymälät

Kuntakehityksen lautakunta 11.12.2025 § 86
939/10.03.01.02/2024

Valmistelija

Kunnossapitopäällikkö Annika Selart
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihde)

Päätösehdotus

Kuntakehitysjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa

Kuntakehityksen lautakunta päättää antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 10/2024 "Maksuttomat ja ympärivuorokauden auki olevat yleiset käymälät" ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä.

Käsittely

Päätös

Kuntakehityksen lautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti

Tiedoksi

Selostus

Kunnanvaltuusto käsitteli kokouksessaan 9.12.2024 §111 valtuutettujen Kim Liljequistin ja Martin Valtosen tekemän valtuustoaloitteen, joka koski maksuttomien ja ympärivuorokauden auki olevien yleisten käymälöiden selvittämistä Kirkkonummen alueelle. Aloitteen tekijät toivat esiin, että Kirkkonummelta puuttuvat pitkien aukioloaikojen palvelut, joiden yhteydessä yleisiä käymälöitä voisi hyödyntää, ja että puutteen vuoksi kunnan alueella esiintyy epäsiistiä ja epähygieenistä käyttäytymistä. Aloitteessa esitetään, että kunta selvittää julkisten, esteettömien ja arkkitehtonisesti laadukkaiden käymälöiden tarpeen, mahdolliset sijoituspaikat sekä investointi- ja ylläpitokustannukset. Aloitteen allekirjoittivat aloitteentekijöiden lisäksi useat kunnanvaltuutetut, ja oheismateriaalina lautakunnalle toimitetaan kopio alkuperäisestä, allekirjoitetusta aloitteesta.

Infrapalveluiden näkökulmasta Kirkkonummelle sijoitettava yleinen käymälä on mahdollista toteuttaa joko erillisenä standardoidulla tekniikalla varustettuna käymälämoduulina tai osana olemassa olevaa rakennusta. Kokemustiedon perusteella erillisen esteettömän wc-moduulin investointikustannus on suuntaa-antavasti 80 000–150 000 euroa riippuen teknisestä varustelusta sekä sähkö- ja vesiliittymien etäisyydestä. Ylläpitokustannukset muodostuvat siivouksesta, huollosta, teknisistä laitteista ja tarvittaessa vartioinnista, ja vuotuiset käyttötalouskustannukset ovat arviolta 10 000–20 000 euroa vuodessa.

Arvioita laadittaessa on huomioitava, että Kirkkonummen keskustan ja muiden taajamien alueella esiintyy erittäin paljon ilkeävaltaa, joka kohdistuu erityisesti rakennettuihin julkisiin tiloihin, laitteisiin ja rakenteisiin. Tämän kaltainen toistuva ja usein viikonloppupainotteinen vahingoittaminen lisää kunnossapidon kustannuksia merkittävästi ja kasvattaa riskiä siitä, että ympärivuorokautisesti auki oleva käymälä vaatii jatkuvia korjaustoimia tai joudutaan ajoittain sulkemaan turvallisuussyistä. Ilkevallan vaikutukset voivat nostaa vuosittaisia ylläpitokuluja peruskustannusten lisäksi useilla tuhansilla euroilla ja heikentää palvelun käytettävyyttä.

Kunnossapidon nykyiset määrärahat eivät mahdollista ympärivuorokautisen julkisen käymälän ylläpitoa ilman lisärahoitusta, etenkin kun huomioidaan alueella esiintyvä runsas ilkeävalta ja sen aiheuttamat lisäkulut. Mikäli tällaisen palvelun toteuttamista halutaan jatkossa edistää, tulee investoinnin ja käyttötalousvaikutusten rahoitus ratkaista erikseen taloussuunnittelun yhteydessä silloin, kun kunnan taloudellinen tilanne mahdollistaa lisämäärärahojen osoittamisen. Infrapalvelut suhtautuu myönteisesti aloitteessa esitettyyn tarpeeseen ja katsoo, että julkinen käymälä parantaisi keskusta-alueen siisteyttä ja palvelutasoa, mikäli sen ylläpitoon voidaan varata riittävät resurssit ja ilkevallan aiheuttamat riskit kyetään hallitsemaan.

Päätösehdotus

Kuntakehityksen lautakunta päättää antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 10/2024 "Maksuttomat ja ympärivuorokauden auki olevat yleiset käymälät" ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä.

Oikaisuvaatimus Böle enskilda väglag / Bölen yksityistie, kunnossapitoavustus 2025

Kuntakehityksen lautakunta 11.12.2025 § 87

28/08.01.04/2025

Valmistelija	Infrapalvelujohtaja Toni Keski-Lusa etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	Kuntakehitysjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa Kuntakehityksen lautakunta päättää 1 hylätä Bölen yksityistien tiekunnan 12.9.2025 jättämän oikaisuvaatimuksen
Käsittely	Käsittelyn aikana Jukka Lahti teki seuraavan muutosehdotuksen: ”Lautakunta päättää hyväksyä oikaisuvaatimuksen ja palauttaa kunnossapitoavustuksen uudelleen valmistetavaksi. Lautakunta toteaa puuttuneen asiakirjan allekirjoituksen tuleen ajallaan allekirjoitetuksi. Tieto oli siirtynyt käsittelyyn virheellisesti. Lautakunta toteaa, että päätös tuen myöntämisestä voidaan tehdä oikaisuvaatimuksessa annetuin tiedon.” Thomas Vasenius, Sami Ragnell, Heidi Castrén, Tuovi Ronkainen, Jessica Dannbäck kannattivat ehdotusta. Puheenjohtaja totesi, että ehdotusta ei kannateta yksimielisesti, joten asiasta tulee äänestää. Puheenjohtaja käynnisti äänestyksen. Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Jukka Lahden muutosehdotusta, äänestävät EI. Puheenjohtaja päätti äänestyksen. Äänet jakautuivat seuraavasti: 1 JAA-ääni (Granström) 3 TYHJÄÄ (Kaurila, Pekkarniemi, Hakapää) 7 EI-ääntä (Ragnell, Castrén, Vasenius, Lahti, Somervuori, Dannbäck, Ronkainen), jolloin Jukka Lahden ehdotus voitti.
Päätös	Kuntakehityksen lautakunta päätti hyväksyä oikaisuvaatimuksen ja palauttaa Bölen yksityistien kunnossapitoavustuksen uudelleen valmisteltavaksi. Lautakunta totesi puuttuneen asiakirjan allekirjoituksen tulleen ajallaan allekirjoitetuksi. Tieto oli siirtynyt käsittelyyn virheellisesti. Lautakunta totesi että päätös tuen myöntämisestä voidaan tehdä oikaisuvaatimuksessa annetuin tiedon.
Tiedoksi	

Selostus	Perustelu Bölen tiekunnan 12.9.2025 tekemän oikaisuvaatimuksen hylkäämiselle säilyy samana. Bölen tiekunta ei ole toimittanut yksityistieavustusehdoissa § 6 vaadittuja pakollisia liitteitä määräpäivään mennessä.
Päätöshistoria	
Kuntakehityksen lautakunta 23.10.2025 § 63	
Valmistelija	Infrapalvelupäällikkö Toni Keski-Lusa etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihe)
Päätösehdotus	Kuntakehitysjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa sijainen infrapalvelujohtaja Toni Keski-Lusa Kuntakehityksen lautakunta päättää 1 hylätä Bölen yksityistien tiekunnan 12.9.2025 jättämän oikaisuvaatimuksen
Käsittely	Käsittelyn aikana Jukka Lahti teki seuraavan palautusehdotuksen: ”Palautetaan uudelleen käsiteltäväksi uudestaan korjattujen asiakirjojen mukaan.” Thomas Vasenius, Mervi Somervuori, Tuovi Ronkainen, Heidi Castrén, Sami Ragnell ja Jessica Dannbäck kannattivat palautusta. Palautusta kannatettiin yksimielisesti.
Päätös	Kuntakehityksen lautakunta päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun.
Tiedoksi	
Selostus	Bölen yksityistien tiekunta (KTJ-tunnus 000-2005-K000602) on jättänyt 12.9.2025 oikaisuvaatimuksen Kirkkonummen kunnan kuntakehityksen lautakunnan päätöksestä 3.9.2025 § 34 Yksityistieavustukset 2025 kunnossapitoavustus koskien Bölen yksityistien tiekunnan kunnossapitoavustusta. Kuntakehityksen lautakunta on päätöksessään päättänyt olla myöntämättä Bölen yksityistien tiekunnalle kunnossapitoavustusta. Tieunta ei ole toimittanut vaadittavia liitteitä määräpäivään mennessä.

Bölen tiekunnan vaatimus ja perustelut

Hakemuksemme Bölen yksityistä tiekuntaa koskevasta yksityistieavustuksesta on hylätty, vaikka lähettäneet hakemuksen ajoissa ja olemme toimittaneet pöytäkirjan. Päätöksen perustelussa on kerrottu, että pöytäkirjaamme ei ole allekirjoitettu. Pöytäkirjamme on allekirjoitettu Visma Sign ohjelmistolla sähköisesti.

Vastine

Kaikille kunnossapitoavustusta hakeneille pakollinen liite on tilityksentarkastuskertomus tai tiekunnan kokouksen pöytäkirja, jossa hoitokunnalle tai puheenjohtajalle on myönnetty tili- ja vastuuvapaus. Niiden tiekuntien, jotka eivät ole toimittaneet KTJ-otetta 2020 tai sen jälkeen tai tiekunnat, joiden tienosiin on tullut muutoksia, tulee toimittaa myös tiekunnan yksityistierekisterin rekisteriote KTJ-ote.

Kunnossapitoavustushakemuksen pakolliset liitteet on lueteltu Kirkkonummen kunnan yksityistieavustusten myöntämisehdoissa ja yksityistieavustustenhakulomakkeella. Määräpäivä liitteiden toimittamiselle 1.7.2025 on kerrottu kunnan nettisivuilla 20.2.-2.5.2025 julkaistussa kuulutuksessa, Kirkkonummen sanomissa 26.2.2025 julkaistussa kuulutuksessa sekä avustushakulomakkeella.

Bölen tiekunta on aiemmin toimittanut KTJ-otteen, vuoden 2025 kunnossapitoavustushakemukseen liittyen on puuttunut tilityksentarkastuskertomus tai tiekunnan kokouksen pöytäkirja, jossa hoitokunnalle tai puheenjohtajalle on myönnetty tili- ja vastuuvapaus.

Bölen yksityistien tiekunta on toimittanut kunnossapitoavustushakemuksen liitteenä tiekunnan kokouksen pöytäkirjan, josta on puuttuneet allekirjoitukset. Kyseistä liitettä ei ole allekirjoitettu omakätisesti eikä sähköisesti. Liitteen ei voida katsoa täyttävän yksityistieavustusehtojen § 6 vaatimuksia.

Päätöshistoria

Vastaus valtuustoaloitteeseen 8/2020: Liikennemelun torjuminen Kirkkonummella

Kuntakehityksen lautakunta 11.12.2025 § 88

961/10.03.01.00/2020

Valmistelija	kunnanarkkitehti Tero Luomajärvi liikennesuunnittelija Marko Suni infrapalvelujohtaja Toni Keski-Lusa etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihe)
Päätösehdotus	Kuntakehitysjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa Kuntakehityksen lautakunta päättää antaa liitteenä olevan vastauksen valtuustoaloitteeseen 8/2020 "Liikennemelun torjuminen Kirkkonummella" ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä.
Käsittely	Käsittelyn aikana Matti Kaurila teki seuraavan evästysehdotuksen: "Lautakunta evästää infrapalveluita tekemään selvityksen siitä, miten kunnassa voidaan hyötykäyttää rakentamistoimenpiteistä ylijääviä maamassoja mm. pääväylien meluntorjunnassa meluvallein. Toivomuksena on, että selvitys tuodaan tiedoksi lautakunnalle kevään aikana. Esimerkiksi kunnan talousarviossa on ensi vuodelle varattu määrärahoja Impivaaran- ja Männistöntien perusparantamista varten. Työmailta syntyvää ylijäämämaata voisi olla mahdollista käyttää hyödyksi mm. nykyisen VT1 eteläisen melusuojauksen jatkona idänsuuntaan, aina Turun suunnalta tulevan rampin melusuojauksena." Heidi Castrén, Sami Ragnell, Thomas Vasenius, Pinja Pekkarniemi, Anneli Granström, Mervi Somervuori kannattivat evästyttä. Lautakunta hyväksyi evästyksen yksimielisesti.
Päätös	Kuntakehityksen lautakunta päätti antaa liitteenä olevan vastauksen valtuustoaloitteeseen 8/2020 "Liikennemelun torjuminen Kirkkonummella" ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä. Sekä evästää infrapalveluita tekemään selvityksen siitä, miten kunnassa voidaan hyötykäyttää rakentamistoimenpiteistä ylijääviä maamassoja mm. pääväylien meluntorjunnassa meluvallein. Toivomuksena on, että selvitys tuodaan tiedoksi lautakunnalle kevään aikana. Esimerkiksi kunnan talousarviossa on ensi vuodelle varattu määrärahoja Impivaaran- ja Männistöntien perusparantamista varten. Työmailta syntyvää ylijäämämaata voisi olla mahdollista käyttää hyödyksi mm. nykyisen VT1 eteläisen melusuojauksen jatkona idänsuuntaan, aina Turun suunnalta tulevan rampin melusuojauksena

Tiedoksi

Selostus

Markus Myllyniemi jätti kunnanvaltuuston kokouksessa 21.9.2020 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Suomen valtioneuvosto on asettanut asumiseen käytettävillä alueilla, että melutaso ei saa ylittää ulkona päivisin 55 dB ja öisin 50 dB ohjearvoa. Sisätiloissa vastaavat enimmäistasot ovat taas päivisin 35 dB ja öisin 30 dB.

Tällä hetkellä nämä melurajat ylittyvät kirkkaasti useissa paikoissa Kirkkonummella, ja esimerkiksi Veikkolassa moottoritien pohjoispuolella Perälänjärven asemakaava-alueella melutasot lähentelevät päivän keskiarvon perusteella 70 dB tasoa (kts. liitteenä oleva Liikenneviraston melumallinnus vuodelta 2017).

Masalan ja Sundsbergin alueella melua tuottavat eniten Rantarata ja 51-kantatie, joiden melualueella asuu useita satoja ihmisiä. Pahimmillaan melutasot nousevat asuinkiinteistöjen alueella 60 desibeliin, ja esimerkiksi Masalan terveyskeskus sijaitsee tällä melualueella (kts. liitteenä olevat Liikenneviraston melumittaukset vuodelta 2017).

Me allekirjoittaneet valtuutetut vaadimme, että Kirkkonummen kunta ryhtyy välittömiin toimiin meluongelman korjaamiseksi Veikkolassa, Masalassa ja Sundsbergissä. Valtio on jo kunnan kanssa tekemässään sopimuksessa sitoutunut kustantamaan Turun moottoritien Perälänjärven kohdan melusuojauksen täysimääräisesti, joten me allekirjoittaneet edellytämme, että Kirkkonummen kunta edistää hankkeen toteutumista välittömästi, eikä vasta Turun oikoradan hankesuunnitelman valmistuttua.

Masalan ja Sundsbergin osalta me allekirjoittaneet ehdotamme, että kunta pyrkii yhteistyössä Väyläviraston kanssa torjumaan rautatien ja 51-kantatien aiheuttamaa meluongelmaa tavalla, jonka kustannusvaikutus olisi mahdollisimman pieni.

Me allekirjoittaneet valtuutetut toivomme myös, että Kirkkonummen kunta kiinnittää erityistä huomiota uudisrakentamisen ja uusien liikennehankkeiden yhteydessä melusuojauksen tarpeeseen, ja kartoittaa samalla melusuojauksen riittävyyttä jo asutetuilla alueilla.

Aloitteen kannattivat seuraavat valtuutetut: Irja Bergholm, Matti Kaurila, Saara Huhmarniemi, Sanni Jäppinen, Anne Kylmänen, Krista Petäjäjärvi, Reetta Hyvärinen ja Maarit Orko.

Liitteenä on vastaus valtuustoaloitteeseen.

Päätöshistoria

Talouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kuntakehityksen lautakunta 11.12.2025 § 89

495/00.00.01/2025

Valmistelija	hallinnon asiantuntija Suvi Wikström etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	Kuntakehitysjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa Kuntakehityksen lautakunta päättää merkitä taloustilanteen tiedoksi.
Käsittely	
Päätös	Kuntakehityksen lautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti.
Tiedoksi	
Selostus	Yhdyskuntatekniikan lautakunta päätti käyttösuunnitelmansa yhteydessä, että lautakunnalle raportoidaan taloustilanne säännöllisesti. Kokouksessa esitellään kokousajankohtana tiedossa oleva taloustilanne sekä investointien tilanne
Päätöshistoria	

Ilmoitusasioita tiedoksi

Kuntakehityksen lautakunta 11.12.2025 § 90

Päätösehdotus	Kuntakehityksen lautakunta merkitsee ilmoitusasiat tiedokseen. - kunnanhallituksen päätös 1.12.2025 §386, Kirkkonummen kunnan kanne Järvisseudun yksityistiekuntaa vastaan - Kirkkonummen kunnan omistamien METSO-kohteiden hakeminen suojelualueiksi RYL 18.11.2025 § 113 - Kunnan uuden karttapalvelun käyttöönotto 1.12.2025 - Tolsanmäen urakan tilannekatsaus
Päätös	Kuntakehityksen lautakunta merkitsi oheiset asiat tiedokseen.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 80, § 81, § 82, § 84, § 85, § 86, § 88, § 89, § 90

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 83

HANKINTAOIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS

Tämä muutoksenhakuohje koskee julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) soveltamisalaan kuuluvaa hankintaa.

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä *hankintalaki*) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä *hankintaoikaisu*), tai asia voidaan saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä *asianosainen*). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132-135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksianto sähköisesti

Jos hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä viestin lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Jos hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosainen on saanut asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Jos hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosainen on saanut päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä myös ilmi, mitä päätöstä se koskee (päätöksen tehnyt viranhaltija tai toimielin, päätöksen päivämäärä ja pykälä tai diaarinumero), sekä oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikön yhteystiedot:

Kirkkonummen kunta

Kirjaamo

Postiosoite: PL 20, 02401 Kirkkonummi

Käyntiosoite: Kunnantalo, Ervastintie 2, palvelupiste 1. krs, Kirkkonummi

Virka-aika: 9.00 - 15.00

puh. vaihde 09 29671

sähköposti: kirjaamo(at)kirkkonummi.fi

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn maksullisuus

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelystä ei peritä maksua

Hankintaoikaisuvaatimuksen vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan (HL 43 § 3 mom. mukainen puitejärjestelyyn valittujen toimittajien kilpailuttaminen) ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Tiedoksianto sähköisesti

Jos hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä viestin lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Jos hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosainen on saanut asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Jos hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosainen on saanut päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhaku aika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusajkaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhaku aika suoramääräyksessä

Jos hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suoramääräystä koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Jos hankintayksikkö on julkaissut suora-hankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suora-hankintaa koskevaa ilmoitusta, suora-hankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suora-hankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Jos hankintayksikkö ei ole julkaissut suora-hankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suora-hankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Jos hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankintasopimuksen tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulutai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I (Hankintaoikaisuohje) mainittuun toimitusosoitteeseen. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi, mitä päätöstä se koskee (päätöksen tehnyt viranhaltija tai toimielin, päätöksen päivämäärä ja pykälä tai diaarinumero).

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi

Valituksen käsittelyn maksullisuus

Markkinaoikeudessa peritään tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaan julkisia hankintoja koskevien asioiden käsittelystä hankinnan arvon mukaan porrastettuja oikeudenkäyntimaksuja. Jos hankinnan arvo on alle miljoona euroa, on käsittelymaksu 2.000 €. Jos hankinnan arvo on vähintään miljoona euroa, on käsittelymaksu 4.000 €. Jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, on käsittelymaksu 6.000 euroa.

Edellä mainitun maksun sijasta peritään 500 euron oikeudenkäyntimaksu, jos markkinaoikeus poistaa asian käsittelystä antamatta pääasiassa ratkaisua, markkinaoikeus jättää asian tutkimatta tai asia jää sillensä esimerkiksi valituksen peruutuksen vuoksi.

Maksu peritään asian vireillepanijalta eli muutoksenhakijalta tai hänen sijaansa tulleelta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 87

Hallintovalitus

Valitusviranomainen ja valitusaika

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella Helsingin hallinto-oikeudelta 30 päivän kuluessa tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen suostumuksella katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen päätöksen tiedoksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei oteta lukuun muutoksenhakuaikaa laskettaessa. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, valituksen saa tehdä ensimmäisenä arkipäivänä tämän jälkeen.

Valitukseen oikeutettu

Valitusoikeus on:

- sillä, johon päätös on kohdistettu;
- sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi

– perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeudelle osoitteella:

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin: 029 56 42000 (vaihe), Asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069
Telekopio: 029 56 42000
Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi
Virasto aika: 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Omalla vastuulla valituskirjelmän voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Omalla vastuulla valituksen voi toimittaa ennen valitusajan päättymistä myös telekopiona tai sähköpostilla. Määräajassa toimitettava asiakirja on lähetettävä ennen määräajan päättymistä lainkäyttöviranomaiselle siten, että asiakirja on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä.

Valituksen käsittelyn maksullisuus

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Vahingonkorvausasiat

Hallinto-oikeus ei ota tutkittavaksi vaatimusta, joka koskee vahingonkorvauksen perustetta tai määrää. Toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus) käsittelee vahingonkorvausvaatimuksia koskevat riita-asiat.

KUNNALLISVALITUS

Kunnallisvalitusohje kuntakehityksen lautakunnan päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle

Tähän päätökseen haetaan muutosta valittamalla. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta myös se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomainen

Muutosta päätökseen haetaan Helsingin hallinto-oikeudelta.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen suostumuksella katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen päätöksen tiedoksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei oteta lukuun muutoksenhakuaikaa laskettaessa. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, valituksen saa tehdä ensimmäisenä arkipäivänä tämän jälkeen.

Kunnallisvalituksen perusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Valituskirjelmän sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen

laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta,
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeudelle osoitteella:

Helsingin hallinto-oikeus

Radanrakentajantie 5

00520 HELSINKI

Puhelin: 029 56 42000 (vaihe), Asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069

Telekopio: 029 56 42000

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Virastoaika: 8.00 - 16.15

Omalla vastuulla valituskirjelmän voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Omalla vastuulla valituksen voi toimittaa ennen valitusajan päättymistä myös telekopiona tai sähköpostilla. Määräajassa toimitettava asiakirja on lähetettävä ennen määräajan päättymistä lainkäyttöviranomaiselle siten, että asiakirja on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen käsittelyn maksullisuus

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#). Oikeudenkäyntimaksu ei kuitenkaan peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Vahingonkorvausasiat

Hallinto-oikeus ei ota tutkittavaksi vaatimusta, joka koskee vahingonkorvauksen perustetta tai määrää. Toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus) käsittelee vahingonkorvausvaatimuksia koskevat riita-asiat.

Työsopimusasiat

Hallinto-oikeus ei ota tutkittavaksi valitusta, joka koskee päätöksen työsopimuslain vastaisuutta. Yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus) käsittelee työsopimuslain tulkintaa koskevat riita-asiat.